

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan svečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vsa leta 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leta 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

U pravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim poteče koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za četrt leta	3	30
„ jeden mesec	1	10
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec,		
30 kr. za četrt leta.		

S pošiljanjem po pošti velja:

Za četrt leta	4	—
„ jeden mesec	1	40

Upravištvo „Slov. Naroda“.

Recimo zopet jedno resno besedo!

(Dopis z Dolenjskega.)

—p—. Slavnostni dnevi, dnevi veselja, cesarski dnevi so prebitro minili — in zdaj so nastopili za nas Slovence zopet resni časi, časi, ko je treba zopet resno premišljevat, resno delati. Ko je bil Najvišji gost mej nami, bili smo radostni, dobre volje, pozabili smo svoje skrbi in muke, jednako kakor to stori vsaka rolovina, kedar jo obišče blag in mil gost. No zdaj pa ne kaže družega, kakor da se zopet poprimemo vsakdanjega dela, da zopet naše stanje preudarjamo in pogledamo, kje so kakšne pomanjkljivosti, kje še nedovršenost, kje treba popravka, kje novega dela. — No, toliko smemo reči, da temelj političnemu življenju slovenskemu je že postavljen, postavljen od naroda samega, a sankcioniran po presvitlem našem vladarji. To smemo Slovenci brez bojzani trditi. Vse drugo delo pa nas — bi rekel

— še čaka, vse drugo si moramo še le ustvarjati. Principijalno Slovenci res živimo, principijalno smo pripoznani, pripoznani celo po Najvišjem svojem pokrovitelji in dobrotniku, pa tudi po najljubejšem protivniku; praktično pa smo Slovenci le deloma stopili v javno življenje, le nepopolno se v javnosti na noge postavljamo — in še je mogoče, da se nam kakov kamen, kakov ogelj našega temelja odkruši ali celo odbije in spodkoplje. Zato velim:

1. Dokler se volilni red kranjskega deželnega zbora na podlagi pravice ne spremeni, tako dolgo ni temelj našemu političnemu življenju brez nevarnosti.

2. Dokler se na Kranjskem — da ne govorim o drugih deželah z mešanim prebivalstvom — ne bo v resnici slovensko uradovalo, ni se nadejati še trdnega prepričanja o potrebi večjega izobraženja v našem materinskem jeziku, o potrebi slovenskih šol, slovenskih knjig, tako dolgo svet, domač in tuj, ne bo veroval v našo bodočnost, v našo stalnost.

Velik napor bi res morali naši nasprotniki uporabljati, ako bi hoteli še kdaj zmagati pri raznih volitvah; toda posrečilo bi se jim vendar še, ako dobe kdaj zopet vlado na svojo stran in z vlado vred veliko armado uradnikov, ki imajo upliv na razne volilce, zlasti v mestih in trgih; kajti volilni red je — kakor obče znano — tako sestavljen na korist nemški stranki na Kranjskem, kakor le kaj; in dokler se ne spremeni, ne moremo še brez skrbi biti.

Ravno tako pa narod naš ne more verjeti, da je njegov jezik ravnopraven, dokler se jasno ne prepriča, da se sme v uradnih splošno in ne samo na zahtevanje rabiti. Piše se sem ter tje nekoliko že po slovensko, nekatere uradnije več, nekatere manj; tega se ne more tajiti. Resnica je pa zopet, da se nekateri uradniki slovensčine še čisto nič ne

poslužujejo, bodisi iz neznanja, bodisi iz antipatije do slovensčine. V obče bi se pa upal trditi, da je pri priliki na Kranjskem le toliko slovenskega uradovanja, kolikor je slovenskih razglasov v uradni „Laib. Zeitung“. — No, ali pa sme, ali more to Slovincem zadostovati? Ali smemo trpeti, da se našemu kmetu še vedno nemški pozivi, nemški odloki pošiljajo? Moramo sicer pripoznati, da je principijalno veliko uradnikov Slovincem naklonjenih, a v praksi žalibog ne, in dozdeva se nam, da je mnogi uradnik le radi tega „Slovenec“, ker čuje, da nemškutarji neso več v taki milosti pri sedanjí vladi, kakor so bili pri prejšnji, in zdi se mi, da je le preveliko število ljudij po Slovenskem, ki so le zato narodni, ker je zdaj to „modno“, kakor mi je sam nemškutar pravil.

Veliko dela čaka še zavedne, na čelu stoječe slovenske domoljube. Še zelo bo treba dregati naše uradnike, odvetnike in notarje, da bodo slovensko uradovali; še zelo bo treba slovensko kujigo in časopise razširjati mej uradnike in meščanstvo, da se ti stebri, na katere se kmet ozira, pridobé temeljito narodno prepričanje in temeljito znanje našega jezika.

Tudi pri našem duhovništvu in učiteljstvu ni vse v redu. Kakor izdaja višji dušni pastir svoj škofovski list večinoma le v nemškem jeziku, tako uradujejo tudi njegovi podložni duhovniki večinoma v nemščini; in kakor roma nemška „Laib. Schulzeitung“, ki je svoje dni tako grdila Slovence, še k marsikateremu kranjskemu učitelju, tako pošiljajo pa tudi mnogi sicer hvalevredni slovenski šolniki le nemške uloge mej svet. — Mi se moramo v domači deželi, v slovenski deželi nemškega jezika pri praktični rabi otresti, naj svet poreče, kar koli hoče. Nemški jezik ima pri nas Slovincih, osobito Kranjcih le toliko smisla, da se ga učimo 1. z znanstvenega stališča v šolah nekako

LISTEK.

Deželna razstava v realki.

(Dalje.)

Takoj pri ustupu v oddelek za ženska ročna dela zavzame vso našo pozornost s čipkami čez in čez prepreženi paviljon gospe Katarine Lapajne ve iz Idrije, izdelan po gosp. Stegnarja jako okusnem načrtu. Tu vidimo čipke vsake baže in širokosti, kar jih je le možno zgotoviti s klekecem (klöppel), uzorce à la reticella, filet, guipure itd. Te vrste čipke so 6 krat ceneje nego šivane. Pri vsakej čipki je na konci čipkarska blazina z vsemi potrebnimi klekci in skoro čudno je opaziti, da je na pr. za jako široko čipko treba manj klekecev, nego za ozko. Število klekecev je zavisno od risarije, od uzorca. Gospa Lapajnova ima 600 delavk in veliko jako lepih, deloma po g. Stegnarji risanih uzorcev.

Posebno lepa je z veliko natančnostjo risana cerkvena čipka, v katerej je mej drugimi arabeskami in cerkvenimi emblemi grb kranjske dežele, papežev grb, vera, upanje in ljubezen, grb Idrije,

ime Jezusovo itd. Le tisti, komur je znana tehnika klekljanja, more prosojevati težave, katere sta morala psemagovati risar kakor tudi delalka. Prvi, ker je svojo umetnost moral podrežati tehniki, slednja, ker je s tako skromnimi sredstvi proizvela toliko mnogovrstnost.

V paviljonu gospe Lapajne nahajamo dalje lepo prevleko za solnčnik, krasno garnituro iz slonokoščeno-bele svile, ovratnik, manšete, prav ljubko odejico iz modre svile z blazinico, celo vrsto lepih cerkvenih in družih čipk, belih, modrih, sivih in rudečih.

Čipkarska šola v Idriji razstavila je uzorce čipk, od najlažjega do jako težavnega. Tu se občuduje zlasti ovratnik s pristujočima manšetama in čipkami.

Gospica Ivana Föderlova iz Ljubljane odlikuje se kakor po množini, tako po lepoti svojih izdelkov. Jako krasna je divan-postelj iz „ecru“, s platnenimi zastori in baldahinom (št. 215), v katerem so masivno vezeni grbi vseh kranjskih mest. Delo zvršila je gospica Golfova po g. Stegnarjevih načrtih. Postelj sama pa je lastnina gospe Steinhrosser, katéra jo je tudi zgotovila. Čipke in ustavek so iz platnenih bort izdelane v 40 raznih

ševih. Poleg te postelje so v okvirih uzorci raznih tehnik, ki se poučujejo pri gospici Föderlovi, kakor: Reticella, point de France, point de Venise, point lace, point filigran, filet guipure, punto a maglia, broderie d'Espagne, macramé.

Na dalje vrsta bris z résami (franžami) à la macramé, brisa iz domačega platna, vezena deloma na ploskev, s podobo Kranjca in Kranjice, brisa s slovenskim napisom „Dobro jutro!“ in prodrto vezeni ornamenti, obe risani po g. Stegnarji, — brisa „in punto tirato“, in brisa „in punto tagliato“, mizni prt s prodrto vezeni ornamenti in suhim zlatom, in obestransko vezeni prti z navzkrižnim ševom, 4 odeje na filet guipure, izdelane na naročilo gospe baronice Winklerjeve, in fine point lace, naročene od gg. Murnikove, Hrovatinove itd., zgotovljene po učenkah večernega kursa. — Gospica Föderlova poučuje od 3. januarja t. l. vsak večer brezplačno šivanje čipk in dvostransko vezenje vse osebe, ki imajo veselje do tega dela. Čipke zastorov in drugi zgoraj omenjeni izdelki so večinoma delo učenk, ki so ob enem delalke v tabačnej tovarni. Jako ugodni uspehi tega večernega kursa napotili so gospico, da nadaljuje ta pouk. Oglasila k ustupu v večerni kurs

tako, kakor se učé drugi narodi tujih jezikov, toda z večjo pridnostjo in v večji meri, ker je nam potrebnejši, kakor je Nemcem laščina, francoščina itd.; 2. nam je nemščino rabiti s političnega stališča pri uradnem občevarji z nemškimi deželami naše monarhije, s katerimi smo v večstoletni zvezi, zlasti pa pri občevarji Ljubljane z Dunajem. Uradna pisma, ki romajo preko mej slovenskih, naj bodo pisana nemški, ona pa, ki krožijo doma po slovenskih pokrajinah, naj bi bila vendar že jedenkrat slovenska! Dokler Slovenci tega ne dosežemo, ne smemo in ne moremo biti zadovoljni.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 27. julija.

O dogodkih, predidocih zaključanju dalmatinskega deželnega zbora, poroča se iz dobro poučenih krogov: Deželni namestnik baron Jovanović zahteval je razpust deželnega zbora, s kojim da se dežela ne more vladati. Grof Taaffe pa je bil odločno zoper razpust; in torej se je izvolil srednji pot, da se je zbor samo predčasno zaključil. O dotičnem cesarjevem reskriptu vedel je razen deželne vlade samo predsednik zbornice conte Jovanović, katerega zbog tega ni bilo k zadnji seji. — Zadrski listi tako opisujejo zadnjo sejo dalmatinskega deželnega zbora: „Mej zborovanjem v 21. dan t. m. izročilo se je nepričakovano, ko se je baš imela pričeti debata o predlogu Pavlinovičevem gledé upeljave hrvaščine v vse javne urade, po dvornem svetniku Paviću pl. Pfauen-thalu podpredsedniku Kapoviću, kateri je vodil zborovanje, pisanje. Bila je to Najvišja naredba, s katero se je izreklo konečni deželni zbor. Podpredsednik je takoj pisanje prečital ter javil, da je zbor zaključen. Učinek tega je bil, kakor da bi strela udarila mej hrovaško večino. Mej velikim trušem in hrumom končala se je seja, ne da se je spisal in podpisal dotični zapisnik.“

Hrovaški opozicijski list „Pozor“ odkriva namere ogrske vlade, katera da hoče po poltačenju ogerskih Srbov zatreči še druge slovenske rodove, v prvi vrsti Hrovate. „Ogrska aroganca“, pravi Pozor, „je dandanes za vse pripravaa. Ogerski krogi stezajo sedaj svoje prste že proti Dalmaciji, znabiti da hoté Dalmacijo združiti z Ogersko in jo uteloviti deželam ogerske krone. Da pa to dosežejo, podpirajo dalmatinske Srbe in avtonomaše, kateri so nasprotniki Hrvatov. Ogrji smatrajo že Hrovate za svoje najnevarnejše nasprotnike in so že izdali gaslo, po katerem naj bi se pričel po celem liniji boj proti Hrvatov in hrovaški ideji. To storé baš zdaj, ko je vsa posvetna in cerkvena oblast na Hrovaškem deloma v rokah najzanesljivejših ljudi, deloma pravih Ogrov. Dandanes sanjuje se že ogrski uradi in upotrebljajo ogerski uradniki. Nasprotstvo proti hrvaščini snuje se že v velikej meri. Proti Hrvatov izdala se je parola v materinej zemlji, v Istri, v Dalmaciji, v Bosni in Hercegovini, in sicer od strani onih, s katerimi nam je živeti v zvezi. Ne bojimo se pa, da bi podlegli; ampak glejmo v tem boji na to, kdo je z nami in kdo proti nam, da bode svoje dni tudi plačilo pravično in zaslugi primerno.“

vsprejemajo se vsaki dan v gospice Förderlove stanovanji.

Gospica Förderlova vzbudila je že na razstavi v Trstu, kjer je bila posebno odlikovana, občno pozornost; a pri tej razstavi skazala se je še bolj, tako da mi svoje polnej hvali nemamo pristaviti nič drugega, nego željo, da domača hišna obrtniža tudi v bodoče jednako sijajno napreduje.

Iz Tržaške razstave poznata nam je tudi gosp. M. Drenikova, ki je v svojej vetrini, na katerej je firma sestavljena iz samih planink (edelweiss), razložila prav lepe predmete. Največ prostora zavzima krasna, s svilo in pravim zlatom vezena preproga, kakeršne so navadne na stenah kot podlage za puške, sablje in drugo orožje. V sredi te preproge vezan je vzgledno grb Kranjske z zlatom, na obeh straneh pa so girlande, na desni iz lipovega perja in cvetja, na levi iz hrastovega perja in planink, vezene z rujavo svilo v več nijansah. Razen tega prelepe blazine za sofo (Rückenkissen), lepa „filet guipure“-dela, prav zala krstna blazina in drugi proizvodi te stroke.

(Dalje prih.)

Vnanje države.

Včeraj izročil je grof Kalnoky nemškemu cesarju, bivajočemu v Gasteinskih toplicah, povabilo k obisku našega cesarja Frana Josipa v Išnū. Ta visoki pohod se bode vršil v dan 7. avgusta. Berlinskim listom se je od tu poročalo, da bode mej bivanjem cesarja Viljelma v Išnū razen grofa Kalnokyja tudi pl. Kallay ondu navzočen. Cesar Viljelm je baje izrekel željo osobno poznati pl. Kallaya. „Hamburger Correspondent“ pa ima naslednji telegram iz Berlina: „Kakor poizvedamo iz dobro informiranega vira, bode se še le po sestanku našega cesarja z avstrijskim cesarjem Franom Josipom I. določilo, bode li poslednji obiskal italijanskega kralja v Monci pri Milanu. Na to naslanja joči se pruski dogovori vrše že se mej Gasteinom in Friedrichsruh.“

„N. Fr. Pr.“ vé poročati, da se bode črnogorska princeza Zorka že v dan 1. avgusta v Cetinji poročila s knezom Petrom Karageorgjevičem. Car ruski se bode dal baje pri poroki zastopati po ruskem generalu.

Frère Orban, odgovarjajoč v belgijski kamori na interpelacijo Thönissena glede upokojenja generala Brialmonta, je pohvalno poudarjal, da Avstro-Ogrska ni izročila reklamacije, nego da se je zadovoljila s tem, da je avstrijski poslanik ministra vprašal, je li Brialmont z dovoljenjem belgijske vlade v Rumuniji in še dostavil, da tega ne more verjeti. Frère Orban je pa tudi dejal, da bi bil tudi brez tega pogovora dolžan nasvetovati kaznovanje generala. — Klerikalna opozicija zavzela se je z veliko gorečnostjo za generala Brialmonta in je trdila, da je storil on Rumuniji takisto uslugo, kakeršno sta storila l. 1838. Belgiji John Bourgoyne in general Todleben, ko sta dajala kralju Leopoldu svoje svete glede utrjenja Antverpena. — Večina kamore pa je soglasila z ministrom Frère Orbanom in general Brialmont gre v pokoj.

V angleškejši višjeji zbornici je lord Granville v enakem zmislu priobčil razrušenje pogodbe z Lessepsem, kakor je to v spodnji zbornici storil Gladstone. Kot nadaljni nagib k temu koraku zaznamoval je lord Granville namero vlade, da prepreči vse debate, katere bi utegnile v parlamentu zadrževati izvršitev nalog in ki bi znale nemilo dirniti Francosko ter druge države.

Dopisi.

Iz Ptujja 23. julija. [Izv. dop.] Zdi se mi, da je začela nadsodnija Graška uvidevati, da boj s pravosodnim popečiteljstvom na jedni strani in s strankami vsled mnogih pritožeb na drugi strani vendar ne sme trajati na veke in postal jej je gotovo ta narodni boj neljub. Znano je, da pravosodno popečiteljstvo nadsodnji oziroma okrajnim sodnijam vedno pošilja ukaze glede rabe slovenskega jezika pri sodnijah, kajti pravosodni minister smatra vprašanje, v katerem jeziku naj sodnije občujejo s strankami, svojim t. j. vprašanjem eksekucije. To svedoči posebno ukaz od 18. aprila 1882 št. 20513 na prezidij graške nadsodnije. V kljub temu in drugim ukazom ravna jo sodnije na slovenskem Štajerskem večinoma samovoljno ter ignorirajo naredbe svojega prvega šefa — pravnega popečitelja, ter jo teptajo ob tleh. Tako postavim je še jako malo sodnij v področji Celjskega okrožnega sodišča, ki bi imele slovenske tiskovine (tudi Celjska okrožna sodnija jih še nema, druge zopet naročile so jih mrvico, da smejo na kako popitanje reči, da jih imajo) in pravosodno popečiteljstvo je z ukazom od 1. maja 1882 št. 2150 vsem sodnijam naročilo, da imajo slovenske tiskovine mahoma naročiti. Mi znamo, da tiči tu zajec za slavofobom — Heinricher-jem. Stranke pa se vednega boja s sodnijami za svoje narodne pravice naveličajo, kajti ta boj stane penez in časa, in ker Slovenci s posvetnimi vrednostmi nismo preveč obdarjeni, smeje bi nam sodnije — ako hočejo, da v nje narod ne zgubi še več zaupanja — dobrovoljno dati že vendar jedenkrat tiste pravice, katere nam pripadajo po zakonu, ustvarjenem od nemških mož. Pa pogledjmo, kako nadsodnija Graška misli sedaj o slovenskem uradovanji: Leto dnij je minulo, od kar je nadsodnija na pritožbo stanke, da ni odlok pisan v tiskem jeziku kakor uloga sama t. j. v slovenskem, rekla sledeče: „Insoferne der recurs gegen die deutsche erledigung des in slovenischer sprache überreichten feilbiethungsgesuches gerichtet ist, denselben als unstatthaft zurück-

zuweisen befunden.“ Nadsodnjska naredba od 12. julija 1882 št. 8810.

Po preteku jednega leta pa nadsodnija Graška na pritožbo stranke, da uloga ni rešena v tistem jeziku, kakor je pisana, pravi in ukazuje:

Visoka c. kr. nadsodnija je glede na to, da bi moralo okrajno sodišče slovensko ulogo pritožiteljčino de praes. 22. januarja 1883 št. 81 na podlagi ukazov visokega c. kr. justičnega ministerstva z dne 15. marca 1882 št. 865 praes. in 18. aprila 1882 št. 20513 (tedaj se je začela vendar ozirati na ta ukaz!) v slovenskem jeziku rešiti, da pa vendar reševanje v nemškem jeziku ni prelomljenje postav, katero bi ničnost odloka v nemškem jeziku izdanega prouzročilo, tedaj ni uzroka, da bi se spodbijan odlok kot ničev pre-naredil, — uloženi recurz proti imenovanemu odloku odbila. — Ta intimat je izdan samo v nemškem jeziku, ali okrajnej sodnji se je naročilo, da ga ima prevesti v slovenščino in izdati stranki v obeh jezi-kih. — Čudom se čudimo: 1. da pravi nadsodnija, da v nemščini izdani odlok ni ničeven, 2. da pa vendar okrajnej sodnji ukaže, da ima intimat izdati v obeh jezi-kih in 3., da se prelaganje intimata naroči okrajnej sodnji. Če se ima slovenska prošnja slovenski rešiti, je tedaj konsekvencia taka, da je nemški odlok ničeven, če ne, ga ni treba prelagati v slovenščino in ako bi morala odlok oziroma intimat biti pisan v obeh jezi-kih, naj ga prelaga nadsodnija sama, ker ima svojega priseženega tolmača, ne pa okrajne sodnije, katere tacih nima-jo. Iz vsega tega je razvidno, da ukazi ostanejo le ukazi, katere tolmači vsaka sodnija po svoje. Potrebna bi bila tedaj postava, da to jezikovno pravdo definitivno in brezdvajbeno reši in zato naj vendar nekoliko skrbé slovenski poslanci.

Z Gorenjskega 25. julija. [Izv. dop.] Ko sem potoval po Gorenjskem, videl sem povsod, kako se je ljudstvo pripravljalo za prihod Nj. Velikanstva. Potujoč skozi Št. Jurij pri Kranji ogledal sem si tudi ondu vse; in zdaj mi pa dovolite, da opišem, kako je ljudstvo tukaj navdušeno za domovino in cesarja. V sredo zvečer se je ljudstvo zbralo vkupe z bakljami in se podalo pred cerkev na Rudolfovo trg. Na trgu zapeli so Šentjurski mladeniči cesarsko himno in mnogo drugih slovenskih pesnij. Po končanih pesnih so se razlegali burni živio-klici. Potem pridejo cerkveni pevci in pevke, ki zopet zapoje mnogotere pesni pri žarnej luči mnogoštevilnih bakelj. Pri cesarski himni se prižge bengalični ogenj na treh krajih tako, da je bilo vse v rudečej luči. Potem zopet zapoje mladeniči in tako so se vrstile pesni in živio-klici v pozno noč, še le okoli jed-najste ure se je ljudstvo razšlo. Tudi moram ome-niti, da je bila tukaj razsvitljava tako izvrstna, da bi kaj tacega ne bil pričakoval v vasi. Posebno lep je bil transparent pri g. Antonu Blagneji z napisom „Slava Habsburžanom! 1283—1883“, potem poslopje g. župnika s črkami F. J. I. iz samih lučic. Dalje šola, poslopje g. Maselna, Goloba in pošta. A od c. kr. pošte bi bil kaj več pričakoval, ker bi morala biti drugim v vzgled. — Pa kaj bi več pisal o tem, saj je še več napak pri našej pošti, katere pa naj bodo prihranjene za drugikrat.

Drugo jutro je bila slovesna sv. maša in blagoslovljenje dveh šolskih zastav, jedna iz Št. Jurija, druga iz Lokve. Mej blagosloavljenjem zastav in mej sv. mašo se je razlegalo pokanje topičev.

V nedeljo 15. t. m. bilo je zopet veliko ve-selje, posebno pri mladenčih. Zjutraj napravili so šotor iz mlajev in vej, obdan z lipovimi vencii na Rudolfovem trgu pod lipo. Popoldne po končanih litanijah je blagoslovil g. župnik M. Povše novo slovensko zastavo. Po blagoslovljenji zapela se je cesarska pesen in več drugih narodnih. Pred in po blagoslovljenji so pokali topiči, in ljudstvo je navdušeno pozdravljalo novo trobojnico z živio-klici. Napisi na trakovih nove trobojnice se glase: 1. Spomin 600letnice združenja s Habsburžani. 2. Šentjurski narodnjaki 1883. 3. Darovale Šentjurske mladenke. To trobojnico so napravili Šentjurski narodnjaki in mladenke, katerim se izreka prisrčna

hvala, posebno pa mladeničem, ki so prevzeli trud nabirati novce za trobojnico.

Največje veselje pa je bilo v ponedeljek 16. t. m., ko se je zbrala šolska mladež pod svojima zastavama, Šentjurski narodnjaki pa pod svojo novo krasno zastavo, ko so šli z duhovščino vred na Luže, pozdravljat Nj. Veličanstvo.

Tako se vidi, da so se tudi tukajšnji prebivalci skazali prave Avstrijce in narodnjake.

—j—

Domače stvari.

— („Take so naše razmere!“) V nemškutarskih krogih Ljubljanskih kolportira se naslednja tiskana okrožnica:

Botschaft

des

deutschen Holzknichts Grobschmiedt

an das

Deutsche Volk in Oesterreich.

Du deutsches Volk in Oesterreich

Du bist der stolzen Eiche gleich,

und an der Fülle Deiner Früchte

ernährt sich mannigfach Gezüchte.

Lass' an der Fülle Deiner Früchte

sich nähren mannigfach Gezüchte,

und wär' auch grösser noch der Schwarm,

Dich frisst er nie und nimmer arm.

Du deutsches Volk in Oesterreich

Du bist der stolzen Eiche gleich,

an deren Wurzeln Säue wühlen,

sich ihren Frevelmuth zu kühlen!

Lass' immerhin die Säue wühlen,

sich ihren Frevelmuth zu kühlen,

Die Eiche hat das nie genirt,

Doch ist schon manche Sau krepirt!!

Zum Besten des „Deutschen Schulvereins“.

Kje se je porodila ta najnovejša cvetka nemške izobraženosti, ni razvidno, mi jo priobčimo le zaradi tega, da konstatujemo, kaka sredstva nekaterniki uporabljajo, da bi nas spravili iz duševnega ravnotežja. Prav koristno pa bi bilo zvedeti, v kateri tiskarni se je ta proizvod tiskal.

— (Zlatomašnika.) V 5. dan avgusta bode obhajal g. Blaž Učar, župnik v Velesovem, v 12. dan avgusta pa g. Janez Kalin, župnik in duhovni svetovalec v Mozirji, petdesetletnico mašnega posvečevanja.

— (O Žumberku.) Iz Metlike se nam piše: 26. julija Včeraj je bila komisija v Marijindolu. Vreme je bilo viharo in gromovito, k sreči je našla komisija zavetje v tamkajšnjem pravoslavem cerkvenem domu. Marijindolci in Bojanci pravoslavne so vere in g. Jovan Vukelić je njih „pravoslavni srbski sveštenik“ (= duhovnik; tako se sam podpisuje.) Danes se obhodi meja Žumberška pri Metliki od vasi Brastjevice čez Radovico in Lešče na Drago. Tukaj so bile največje homatije zaradi kordona. Jutri odide poverjenstvo na Sošice.

— („Grazer Zeitung“) zagovarjala je v 166. številu barona Kübecka, rekoč, da so naše pritožbe glede uradnikov neopravičene, ker od vseh 27, pri okrajnih glavarstvih v Mariboru, Celji, Slov. Gradci, Brežicah, Ptui in Ljutomeru nastavljenih uradnikov samo 2 slovenski ne znata. „Slov. Gospodar“ pa zavrača to uradno trditev in donša podatke iz spomenice, katero pripravlja „Slovensko društvo“ za ministra Tasseja. V tej spomenici razvrsteni so uradniki na tri kampe: 1. ki pišejo in govorijo slovenski dobro, 2. ki slovenski malo za silo govore, pisati pa ne znajo nič ali saj ne zadosti, 3. ki ne znajo nič slovenski. Prvih je najmanj, na pr. v Slov. Gradci samo jeden, namreč g. Viktor Polžer, pri davkarji pa dva, namreč g. Garzarolli in g. Jos. Lah, v Mariboru pa nobena. Drugih je največ. Tretja vrsta pa jih šteje veliko več, kakor jih „Grazer Zeitung“ pozna in baron Kübeck ne more biti zadosti poučen, ako je samo dvema naročil naučiti se slovenski. V dokaz le nekoliko gg.: v Mariboru ne zna nič slovenski: okr. glavar baron Hein, okr. komisar Leitner, okr.

inženir Neubauer, baron Essebeck, namestnijski adjunkt dr. Winkler, stavbarski adjunkt Bülow, gozdarski komisar Franz, okrajni živinozdravnik Hagge, okr. cementarijaš Störk; v Slov. Gradci pisar Schaffernack, v Celji ne znajo nič slovenski: okr. komisar baron Zedlitz, namestnijski praktikant Zoff, inženir Angerle, stavbarski praktikant Linhart, oba rudarska komisarja Riedl in Gattner, pri davkarji so 4, ki ne umejo nič slovenski; da je okr. komisar Geimeier v Brežicah, ki je spremljal trtno-ušno komisijo v Ključih, slovenščine nezmožen, to je pokazal nesrečni, krvavi izid in je c. kr. namestnik baron Kübeck to javno potrdil.

— (Včerajšnja soareja) na čast Anam in Ančikam na gostilničnem vrtu g. Ferlinca „Pri zvezdi“ je bila prav dobro obiskana od jako izbrana občinstva. Vrt je bil lepo okinčan z narodnimi in cesarskimi zastavami in razsvetljen z raznobojnimi lampijoni. Godba domačega pešpolka baron Kuhn št. 17 svirala je pod vodstvom g. Nemrave jako izvrsten spored, mej katerim je posebno dopadal solo g. Nemrave na rogu tako, da ga je moral vsled občne pohvale ponavljati. Kuhinja, pijača in postrežba g. Ferlinca je bila kakor vselej izvrstna.

— (Iz Cerknice) dne 25. t. m. se nam piše: Danes zjutraj ob 5. uri pričela se je pri nas grozovita nevihta z gromom in treskom, kakeršnega še nismo kmalo čuli. Proti 9. uri bilo je najhujši; kajti grom in tresk sledila sta si neprenehoma vsaki trenutek. Kar pa še nikdar videli nismo — opazili smo po končanej hudi uri, da je strela udarila v treh krajih v okrožji kakih 20 oralov kar naravnost doli v zemljo v njive ter daleč okolu uničila poljski pridelek, razpršila zemljo okrog — in bil je videti sled, kako se je potem po polji, ko je dovršila svoj posel, po kačje dalje plazila, zgubivši se potem v zemljo. Denašnji dež nam je tudi zalil naše jezero gotovo za jeden mesec in voda je poplavlila senožeti, kjer bomo vsled tega imeli slabejši pridelek.

— (Toča) je 22. dan t. m. hudo tolkla ob 3. uri popoldne pri Laškem Trgu, ob 5. uri popoldne pa v Lipovci in Rakovci pri Ponkvi. Naletavala je tolika, kakor kurja jajca in do 3 decimetre na debelo.

— (Tramway iz Trsta v Vipavo.) Čujemo, da je trasiranje že dovršeno ter da so bili nadrobni načrti že predloženi trgovinskemu ministerstvu. Iz Trsta do Sestjane sta v načrt postavljena dva pota, jeden ob morji, drugi po novej Openske cesti.

— (Razpisane službe.) Stavbenega pristava za Kranjsko v X. razredu, eventualno služba stavbenega praktikanta s 600 gld. na leto. Prošnje do 20. avgusta t. l. — Deželni odbor koroški vzame za regulovanje Zilje pet tehnikov na dve leti v službo. Plača 3 gld. na dan. Prošnje do 4. avgusta. Razen dobrih spričeval zahteva se, da se dokaže praksa v vodno-stavbeni stroki.

Telegram „Slovenskemu Narodu“:

Nyiregyhaza 27. julija. Začeli so se zagovori (plaidoyers). Državni pravdnik izrazil je prepričanje, da so obtoženci nekrivi in stavi predlog, da se oproste.

Narodno-gospodarske stvari.

Deželna kmetijska razstava v Ljubljani.

Deželna kmetijska razstava izpala je dobro; akoravno moramo tukaj omeniti, da bi bila lahko boljša ter smo tudi boljše pričakovali. Razstava obstajala je, kakor znano, iz dveh oddelkov, to je iz razstave goveje živine in razstave kmetijskih strojev in kmetijskega orodja.

Recimo torej najprvo par besedij o razstavi goved. Vsak, kdor je živino pregledal, pripoznati je moral, da je bila razstavljena živina jako lepa. Razstavljene bilo je blizu 120 repov in sicer kakih 60 krav, 32 telic, 20 bikov in 10 pitanih volov. To živino razstavilo je 54 gospodarjev, večinoma iz Ljubljanske okolice in Gorenjskega. Največ živine bilo je pincgavskega in belauskega plemena, katera plemena se drug od drugega le malo razločujeta. Teh plemen živino imenujejo naši gospodarji navadno „cikasto“ živino. Te živine razstavljene je bilo 65

glav, torej več nego polovica in sicer 33 krav, 16 telic, 9 bikov in 2 vola. Akoravno je pa po Kranjskem primeroma bolj razširjeno muricodolsko plemeno nego pincgavsko in belansko, vendar je bilo te živine na razstavi le malo videti. Našteli smo samo 20 repov. To malo število prihaja iz tega, ker je to plemeno razširjeno najbolj po Notranjskem in Dolenjskem. Dolenjsko in Notranjsko se pa razstave še udeležilo ni; kajti z Dolenjskega razstavil je jedino le pl. Gutmansthal, ki pa tega plemena ne redi, iz Notranjskega razstavljena sta pa bila samo dva repa. Večina živine muricodolskega plemena prignalo se je iz Ljubljanske okolice. Razen teh plemen razstavljena je bila večina oldenburškega in holandskega plemena. Ta „črna cikasta“ živina razširjena je po Kranjskem le malo, rede je večinoma le veliko posestniki kakor pl. Gutmansthal, baron Lichtenberg, gospa Terpinz itd. Druga živina bila je ali domačega plemena, ali pa mešana s pincgavskim, belanskim, muricodolskim plemenom.

Menimo, da ni potrebno posebno omenjati, kateri gospodarji so najlepšo živino prignali, ker je že obče znano, kdo je dobil kako darilo ali premijo. Torej poudarjamo še jedenkrat, da je bila skoraj vsa razstavljena goved jako lepa.

Ali deželne razstave živine nemajo samo namena, da se ljudem pokaže nekoliko lepe izbrane živine, glavni namen je drug in sicer ta, da se iz razstavljene živine razvidi napredek v živinoreji vse dežele, posebno pa to, koliko se je doseglo z državnimi subvencijami v povzdigo živinoreje. Tega glavnega namena pa naša deželna razstava goved ni dosegla. Stvar se jako lahko dokaže; kajti iz dveh razstavljenih goved iz Notranjskega nikakor ni mogoče razvideti, v kakšnem stanju je živinoreja Notranjska; Dolenjsko pa niti jednega repa razstavilo ni. Pl. gosp. Gutmansthal-Benvenuti ima sicer svoje posestvo na Dolenjskem in redi izgledno lepo živino, vendar pa zaradi tega ne moremo trditi, da se nahaja po vsem Dolenjskem taka živina. Ako se namreč hočemo prepričati o stanju živine dežele ali kakega okraja, pregledati moramo živino navadnih boljših posestnikov, ne pa bogatih baronov.

Deželna razstava živine reducirala se je torej v primerno lepo razstavo živine za Gorenjsko in Ljubljansko okolico, iz katere smo razvideli, da živinoreja po Gorenjskem in v Ljubljanski okolici — razun močvirja — jako lepo napreduje; kar pa ni tako čudo, ker se za te kraje uporabi največ državne subvencije.

Tudi število razstavljene živine je bilo jako pičlo; to število bi bilo primerno za razstavo živine kakega večjega okraja, ne pa vse dežele. Tudi število premij ni bilo v nikaki primeri s številom razstavljene živine. Razstavljene živine je bilo 120 repov, premij 63, razstavljalcev pa 54. Torej je bil vsak razstavljalec primoran prejeti najmanj eno premijo. Za 63 premij moralo bi se razstaviti najmanj kakih 300 do 400 repov.

(Dalje prih.)

Zahvala.

V dolžnost si štejem vsem onim blagim prijateljem in dobrotnikom šole, kateri so blagodušno s svojimi darovi pripomogli, da se je šolska mladež o slavnosti 600letnice tako bogato obdarovala, posebno pa g. J. Megušar-ju, kateri je zelo globoko v žep segel, in predsedniku krajnega šolskega sveta g. K. Pičrovu, izrekati tem potom v imenu obdarovane šolske mladine najiskrenejšo zahvalo ter kličem: Bog plati!

Marko Kovšca,
učitelj.

Zahvala.

Vsem trem p. n. blagorodnim gospodom graščakom: Ed. Urbančiču, Janku Urbančiču, Gilb. Fuchs, čast. duhovščini in vsem drugim dobrotnikom, ki so dobrotno pripomogli, da se je slavnosti 600letnice in prihod presvetlega vladarja na tako nepričakovan način obhajal, ter da smo mogli obdarovati 180 učencev s štrklji, s klobasami, z vinom in da je dobil vsak zastavo (trobojnic) v roko in knjižico „Habsburški rod“, da bi se tako utisnil mladini trajen spomin na zvezo Kranjske s preslavno Habsburško rodovino, se s tem podpisani srčno zahvaljuje.

Krajni šolski svet v Preddivoru,
dne 20. julija 1883.

Luka Knific,
predsednik in učitelj.

Umrli so v Ljubljani:

23. julija: Alois Zagorec, 49 l., hišni posestnik, Sv. Jakoba trg 11, za jetiko. — Marija Vrečar, 6 m., dninarjeva hči, Poljanska cesta 9, za bljuvno grižo.

24. julija: Anton Ampah, 4 m., delavčev sin, Poljanska cesta št. 18, za božjastjo. — Katar Bruner, ekspeditorjeva udova, 73 l., Sv. Petra cesta 19, za pokvarjenjem želodeca.

26. julija: Anton Tomšič, hlapec, 28 l., Cesta na grad 11, za vnetjem črevesa.

Tuji:

27. julija.

Pri Slovci: Fritz z Dunaja. — Hrovatin iz Trsta. — Löwy z Dunaja. — Vitez dr. Sandrinetti iz Trsta. — Schlikfa iz Českega.

Pri Maltci: Dr. Doll z Dunaja. — Leuschner iz Brna. — Frankl z Dunaja.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močina v mm.
26. julija	7. zjutraj	736.16 mm.	+13.3°C	sl. sev.	jas.	0.00 mm.
	2. pop.	735.26 mm.	+21.1°C	sl. sev.	jas.	
	9. zvečer	736.22 mm.	+15.4°C	sl. sev.	jas.	dežja.

Vreme je bilo lepo jasno, popoldne nekaj oblakov; zvečer zarija; po noči jasno nebo.
Srednja temperatura +16.6°, za 3.0° pod normalom.

Dunajska borza

dné 27. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	78 gld. 90	kr.
Srebrna renta	79	55
Zlata renta	99	40
5% marcna renta	93	40
Akcije narodne banke	837	—
Kreditne akcije	294	75
London	119	85
Srebro	—	—
Napol.	9	50
C. kr. cekini	5	65
Nemške marke	58	50
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	119
Državne srečke iz l. 1864.	100	169
4% avstr. zlata renta, davka prosta.	99	35
Ogrska zlata renta 6%	119	75
" " papirna renta 5%	87	10
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	103	—
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	114
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	118	—
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	108	—
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	50
Kreditne srečke	100 gld.	171
Rudolfove srečke	10	20
Akcije anglo-avstr. banke	120	108
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	221	25

Marsalla

najslanejši dietični Sicilijsko desert-vino.

Za rekonvalescente, po daljših boleznih oslabele osebe, za otroke ga ni bolj krepilnega sredstva. Kot desert-vino voliti je pred vsemi vini, ki se prodajajo po trgovinah.

V steklenicah po 1 gld. prodaje pravo samo

G. Piccoli,

lekarnar v Ljubljani, na Dunajski cesti. (291—5)

Najbolje ter najceneje naročajo se

priznane dobre ročne mlatilnice, slamoreznice, vinske

tlačilnice ter vsi drugi kmetijski stroji

za točno plačilo in tudi na obroke

v najstarejši tukajšnji ter po vsem Kranjskem najbolj poznatej zalogi

pri A. Debevc-u v Ljubljani,

Marije Terezije cesta št. 10, pritlično.

(508—1)

Novost

s senzačnimi uspehi!

Nepresežno sredstvo

proti

slabemu teku, navalu krvi, napenjanju, naduhi, protinu, hypohondriji, kataru, koliki, glavobolju, želodčnemu krču, nervoziteti.

Sauveur de la vie.



Em. grofa Lichtenberga tovarna likerjev v Šmarji (na Kranjskem).

1 steklenica koncentrirano 1 gld. 20 kr. za mažo; 1 steklenica likerja 65 kr. za pijačo. Vsakej steklenici je priloženo vodilo za rabo.

Nepresežno sredstvo

proti

koleri, reumatizmu, omotici, bodljaju, mrtvudi, vodenici, zobobolju, difteritidi, migreni, prsnemu krču, boleznim na jetrah.

(359—9)

Po receptu francoskega zdravnika. Čisto neškodljivo. Vnanje uporabljeno uteši takoj vsako bolečino. Za nenadne napade boleznij bi imelo biti pri rokah v vsakej družini, posebno ker se vzdrži leta in leta. Mnogo spričeval na razpolaganje. Zaloge pri Viljemu Mayr-u, lekarnarju v Ljubljani; Baumbach-u, lekarnarju v Celji.

Izdatelj in odgovorni urednik Makso Armič.

Umetne

(234—29)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem ameriškem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hrdeckyjevga mostu, I. nadstropje.

Iz Hamburga

kava — čaj

poštne prosto z zavitkom vred, kakor znano, realno, dobrodišeče blago, v vrečkah 5 kilo po poštne povzetji.

Razpošiljatev po vsem svetu.

	Gld. a. v.
Rio, fin, močan	3.45
Santos, izdaten, močan	3.60
Cuba, fl., zelen, močan	4.10
Ceylon, višnjevozelen, močan	5.—
Zlat-Java, izredno fin, mil	5.20
Portorico, delikaten, okusen	5.40
Perl-kava, jako fin, zelen	5.95
Java, močan, delikaten	5.95
Java L., vzgledno fin	7.20
Afr. Perl-Mocca, ognjen	4.45
Arab. Mocca, pravi, plemeniti	7.20
Posebno prijubljena okusna stambulska kavina zmes	4.70

Čaj per kilo:

Congo, fin	2.30
Souchong, fin	3.50
Obiteljski čaj, izredno fin	4.—
Riz, izredno fin, pr. 5 kilo	1.40
Perl-Sago, pravi, pr. 5 kilo	1.90
Cenilniki o kolonijem blagu, spirituozi in delikatesah gratis in franco.	(151—18)

A. B. Ettlinger, Hamburg.

Št. 10 588.

(507—1)

Natečaj.

Na tukajšnji c. kr. vélikej realki izpraznjeno je mesto šolskega sluge, ob enem laboranta, s katerim mestom je spojena letna plača 350 gld. in stanarina letnih 80 gld.

Za to mesto razpisuje se natečaj do 20. avgusta t. l.

Prosilci naj svoje prošnje z dokazi o doznanjem poslovanji, telesnem zdravju, znanji slovenskega in nemškega jezika v besedi in pismu uložé do zgoraj določenega dneva pri podpisnem magistratu.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 23. julija 1883.

Župan: Grasselli.

Št. 10.402.

(497—3)

Razglas.

Za 1882. leto je druga Anton Raabova ustanova 200 gld. na leto za oddati.

Pravico do jedne polovice te ustanove ima ubožna in poštna udova Ljubljanskega meščana, do druge polovice pa ubožna in dobro odgojena hči Ljubljanskega meščana, ki je zaročena, in sicer koj po poroki.

Prošnje, katerim je priložiti dokaze ubožtva, dobrega zadržanja in meščanstva uložé naj se do 20. avgusta t. l. pri podpisnem mestnem magistratu.

Mestni magistrat v Ljubljani,

v 17. dan julija 1883.

Župan: Grasselli.

Pri zdatno znižanih cenah

velika razprodaja

bogato založenega, v konkurzno maso gospoda

Iv. P. Schreyer, Špitalske ulice,

spadajočega

galanterijskega, Norimberskega in drobnega blaga

na debelo in drobno. — Posebno so priporočila vredna krasna, v velikej izberl nahajajoča se (405—7)

pisalna, pušilna in popotna orodja, albumi in fino blago iz usnja, otročje igrače, namizno in jedilno orodje, kuhinjske posode, kinč, parfumerije, lesorezni izdelki, podobe svetnikov, pobožni darovi itd.

Izvanjska naročila izvrše se točno in v zadovoljnost po poštne povzetji.

Bergerjevo medicinično milo iz smole,

priporočeno po medic. strokovnjakih, rabi se v največ evropskih državah s sijajnim uspehom zoper

vsakovrstne oprhe na životu,

osobito zoper hraste, kroničen in luskasti lišaj, nalezljive hraste, zoper prhljaj na glavi in bradi, pege, žoltine, rdeč nos, ozebljino, potenje nog. — Bergerjevo milo iz smole ima 40% koncent. smole iz lesa ter se stvarno od vsega drugega mila iz smole, ki se v trgovini nahaja, razlikuje. — Da se prekanjenju izogne, zahteva naj se odločno Bergerjevo milo iz smole, ki se pazi na znano varstveno marko.

Pri trdovratnih poltihih boleznih rabi se mestu mila iz smole z uspehom

Bergerjevo med. milo iz smole in žvepla,

a zahteva naj s vedno samo Bergerjevo milo iz smole in žvepla, ker so inozemska ponarejanja neuspešni izdelki.

Kot milejšje milo iz smole za odstranjenje vseh

nečistosti na polti

zoper oprhe na glavi in koži otrok in kot nepresežno kosmetično milo za umivanje in kopanje pri vsakdanjej rabi služi

Bergerjevo glicerín-milo iz smole,

imejoče 35% glicerina ter fino diši.

(44—14)

Jeden komad velja 35 kr. z brošurco vred. — Glavno zalogo ima lekar

G. HELL v OPAVI.

V zalogi v vseh lekarnah cele države. Glavne zaloge pa imajo:

V Ljubljani pri gg. lekarnih J. Svoboda, G. Piccoli, W. Mayer in J. pl. Trnkočy. V Kočevju J. Braune. V Krškem J. Bomeker. V Idriji J. Watto. V Kranju K. Šavnik. V Litiji Jos. Beneš. V Novem mestu D. Rizzoli. V Radovljici A. Roblek. V Vipavi A. Konečny.

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.